

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.	Negyed évre	2 kor.
Fél évre	4 "	Egyes szám ára	16 fill.

Nyitltér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Hj. Szántó Károly.**
Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A mezőgazdasági munka sikerének feltételei.

A mezőgazdasági munkások nagyrésze a frontokon küzd. Az igaerő megcsökkent, a gépmunkát fokozni nem lehet, mert a háboru következményeképpen a mezőgazdasági gépyárak a nyersanyaghiánnyal küzdenek, de emellett gondot okoz a gazdának a benzin és petróleumhiány. Nem mutatkozik reménye annak, hogy a benzinhiányon egyelőre segíteni lehessen, ennél fogva annál nagyobb eréllyel kell tehát a mezőgazdaság szénszükségletének fedezéséről gondoskodni.

A földművelésügyi miniszterium és az Országos Szénbizottság ezirányu intézkedései némileg enyhítették az eddigi szénválságon, de a szénkérdés megoldásáról beszélni nem lehet. A németországi szénbehozatalra, legalább is annak a tavalyi mértékben való fenn tartásában kell a mezőgazdaságnak bizakodnia, amire szervezet is létesült a közös hadügyminiszteriumban s minden magyar gazda, minden magyar fogyasztó joggal elvárhatja, hogy ezen a téren Németország tavalyi lojalitásával viszonzozza Magyarországnak azt, amit mi szövetségeseink élelmezésének biztosítására, sokszor a magunk érdekeinek a feláldozásával a háboru egész ideje alatt megtettünk.

Mindezekon kívül a lehetőség határain belül, amennyire csak lehet biztosítani kell a mezőgazdaságnak az emberi munkaerőt. A felmentések, szabadságolások mellett a mezőgazdasági munka ellátásában jelentékeny szerepe van a hadifogoly munkának, ezt kell eredményessé, sikeressé tenni. Gazdakörökben azt a véleményt alakította ki az eddigi tapasztalat, hogy egészen új alapra kell fektetni a mezőgazdasági munkára kirendelt hadifoglyok felett a fegyelmi jog gyakorlását.

Köztudomásu ugyanis, hogy a mezőgazdasági munkások élelmezési adagjainak kényeszerű leszállítása miatt jóformán lehetetlen amugyis a munkásoktól megfosztott fokozott munkateljesítményt követelni, mert hiszen az elégtelen táplálkozás lényegesen csökkenti nemcsak a munkakészséget, de a valóságos munkaképességet is. Kivált a hadifogoly munkásoknál tapasztalható ez országszerte, de tetézi a bajt, hogy ahol egy izgága ember akad köztük, felbuztatja a jóindulatu embereket is az engedetlenségre és így a munkások készek tömegesen betetet jelenteni és minden ürügyet felhasználni a munka megtagadására. A munkaadónak és a fogolyöröknek semmi nemű fegyelmi joguk nincs, a csendőrség nagy elfoglaltsága miatt elkésve szokta kiszabni a büntetést, amely azonnal alkalmazva, példaadó hatásu lehetne és csirájában elfojthatna minden fegyelmeztetlenséget. A most kezdődő és a háboru sorsára is döntő jelentőségű szorgos munkaidő tartamára a munkaadó gazdának és a hadifogolyöröknek szükséges annyi hatalmat biztosítani, hogy a hadifogoly munkások engedetlenségét azonnali büntetés alkalmazásával nyomban megtorolhassák. A magyar gazdaközönség, amely eddig is a nemzetközi jogszabályain tulmenő és becsületére való emberieséggel bánik hadimunkásaival, a kellő mértéket bizonyára megtartaná e fegyelmi joggyakorlásában, mig ennek hiányában nagyon félt, hogy helyenként teljesen megbomlik a rend s ezt csak a gazdasági munka folytonossága szenvedné meg.

Előfizetési felhívás!

Alólirott lapszerkesztőség tisztelettel kéri a t. közönséget, hogy — méltányolva lapunknak a háboru kitorése

óta teljesített hazafias munkáját — minél számosabban kegyeskedjenek a lapra előfizetni.

Lapunk a megyei és helyi hirszolgálaton kívül a háboru kezdete óta hűségesen és pontosan bocsátja sürgönyeit a t. nagyközönség rendelkezésére s ezután is azon lesz, hogy a harctéri eseményekről szóló távirataival az olvasó közönséget már a napilapok megjelenése előtt tájékoztassa a világháboru folyásáról.

1917. január 1-ével az ötödik évfolyamba lépő „Szászváros és Vidéke”-re új előfizetést nyitunk s kérjük a t. közönséget, hogy az amugy is áldozatok árán fentartott lapunkra előfizetni kegyeskedjék.

A hátralékos előfizetési-díjak mielőbbi beküldését szintén ez uton is tisztelettel kérjük.

Mindennemű hirdetések felvételét jutányos árban eszközli a lap kiadóhivatala (a Szászvárosi Könyvnyomda Rt.) Szászváros, Klastrom-u. 1., ahová a hirdetések, előfizetési-díjak beküldendők, valamint lakáscím változások bejelentendők.

Előfizetéseket a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” papírüzletében is lehet eszközölni.

A lap előfizetési ára, dacára a megcsappant bevételeknek s az előállítási költségek emelkedésének, ezután is egy

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Arany emlékezete.

Feledjük el, hogy véres harcot vivünk,
Feledjük el, hogy minden ellenünk;
Vigasztalásért forduljunk a multba,
Vezérsugarunk sok van ott nekünk.
Ki élte kincsét milliókra költé
S minden műve egy nagy-nagy büszke tett,
Arany János, a legnagyobb magyar bárd,
Száz éve éppen, hogy megszületett.

Magyar szivünkéből szálljon hálaének
Egek Urának zsámolya elé,
Hogy nagy hatalmát benne megmutatta,
Hogy Arany Jánost nekünk rendelé.
Az ő nekünk, mi Hellásznak Homér volt,
Nagyok között is tündöklő nagyunk.
Hódoljunk mindig ritka szellemének,
Hisz akkor büszkék s boldogok vagyunk.

Tengermélységből egyszerre bukkan fel,
Mint nagy jóvendő büszke záloga
S hol Goethe, Shakespeare mindörökre
Merész rohammal játszva száll oda. [trónol,

Halálakor csak teste lett a földé,
Nagy szelleme a műveiben él,
S mig lelkesülni hozzá jár a nemzet,
Örök jóvendőt biztosan remél.

Arany! e névre mint varázsütésre
Egyszerre tűnik mult idők köde
S előttünk áll a régi hősök száza,
Kiket a sir s a feledés föde.
Meglátjuk im' a hún királyi udvart,
A vén Budát s a gögös hős Etelt,
Előttünk dul a testvérek viszálya,
Atilla győz s a végzet, jaj, betelt.

A Toldi-hármas is Arany remekje,
E drágamivű, fényes alkotás;
Az ifju, férfi és az agg meséje
„Nem kézzel irt könyv”, páratlan, csodás.
Ilosvainknak száraz krónikája
Az ő kezében műremek leszen,
Az ifju lelkesül, a férfi bámul,
Az ősz aggastyán elmereng ezen.

Idának barna férfiát is írja,
Ki hős kalandra serkenti hadát
S valóra hogyha fordítjuk a tréfát,

Megilletődés érzése hat át.
Hisz' ő fejtette meg nekünk a célzást:
„Oly küzdelemre, mely világcsoda”,
Amelynek vége Arad és Világos,
„Kétségbeesett kacaj lőn Nagyida”.

Dalokba öntött bus tragédiáit:
A balladákat kell-e mondanunk?
A balladának ő volt a Shakespeareje.
Oh, lesz-e még ily dalnokunk s dalunk?
A véres foltot látja Ágnes asszony,
A férj arcát a bűnös mostoha,
Edvárd a vértanuk dalától retteg
S a gyáva László nem nyugodt soha;

A téboly táncát járja utcahosszat
Benő arája, szép Kund Abigél:
A bűnhődés elől nincsen menekvés,
A bűnös meg nem nyugszik, amig él.
A másik dalból eszme győzedelme
Csendül a késő századok felé:
A Szondi név örökre él szivünkben,
Mivel halálát szent ügyért lelé.

S tudnám-e vajjon mind elősorolni
A költeményt, min lelkünk ugy hevül?

évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K lesz.

Remélve, hogy a t. közönség s különösen Szászváros város közönsége fokozottabb mértékben fogja lapunkat támogatni, maradtunk

hazafias tisztelettel:

Szászváros, 1917. április 22.

a „Szászváros és Vidéke”
szerkesztősége.

A katonai felmentések revíziója.

A katonai szolgálat alul engedélyezett felmentésekhez fűződő közérdeknek minél teljesebb megóvása és a felmentések ellen emelt panaszok megszüntetését sürgető közvélemény megnyugtatósa tette szükségessé a katonai felmentéseknek elrendelt revízióját.

Minden felmentett egyén a községi előjáróság, polgármester által közhírré tett időben, a tartózkodási, illetőleg alkalmaztatási helyén, a birtokában levő felmentési lappal személyesen jelentkezni tartozik a községi előjáróságnál, polgármesternél. Ha valamely mező-, erdőgazdasági vagy más magánüzemnél, gyárnál, illetőleg vállalatnál többen mentettek föl, ezeket a felmentetteket az illető üzem vagy vállalat tulajdonosa tartozik bejelenteni. A hadseregszállítással megbízott üzemek, a vasutak, közúti vasutak kivételével és a hajózási vállalatok, bányüzemek, valamint a pénzügyország alkalmazottai felmentésének revíziójára nézve külön intézkedést tesznek. A jelentkezés megtörténte tekintetében ellenőrzést gyakorolnak: a községi előjáróságok, a városi polgármesterek. A felettes hatóságok, a kereskedelmi- és iparkamarák, a főispánok és a szakminiszteriumok, akik a felmentések további fentartása, illetőleg hatályon kívül helyezésére vonatkozólag véleményt nyilvánítanak.

A felmentéseket véleményező alsófokú hatóságoknak legszigorubb kötelességükké tétetett, hogy a felmentések igazságos és sikeres felülvizsgálhatása céljából előírt kötelességüknek idejében, lelkiismeretesen és pártatlanul tegyenek eleget. A felmentések revíziójára vonatkozó általános irányelveket a honvédelmi miniszternek 1917. évi 4100—eln. 4. számú körrendelete, közelebbi részletes elveket pedig a honvédelmi miniszterium által szerkesztett,

De kettőt mégis fennen hangoztassunk:
Fiamnak és a Rendületlenül!
Ki így oktat minket hazát szeretni
S imádkozni ki ily buzgón tanít,
Annak nem ajkán: szívében van a hon,
Annak erény s belső szükség a hit.

Akármit irjon: régít avagy ujat,
Komolyt vagy tréfást, mind-mind ó, be szép!
S a nyelv, amely a gondolat tolmácsa,
Csodálatos, zengő magyar beszéd.
S a verse foly, mint himes rét patakja,
Szökell, mint zerge messzi hegytetőn
Pereg, mint rokka téli este csöndjén
S a szívként szinte dobban lüktetőn.

Az ő nagysága nőttön-nő idővel,
Az ő emléke él munkáiban,
Ki nem fog rajtuk az idő s feledség,
Mig honszerelmünk egy parányi van.
Mig ajkainkon nyelvünk hangja zendül,
Egekbe nyulik halhatlan nagyunk
S mig szelleméről ittasul a lelkünk,
Megdönthetetlen magyar nemzet vagyunk!

Rozsondai Győző.

az összes községi előjáróságoknak és városi polgármestereknek megküldött névjegyzékek tartalmazzák.

A felmentések revíziójának általános irányelve, hogy a felmentéseket csökkenteni és a némileg is nélkülözhető, illetőleg helyettesíthető felmentett harctéri szolgálatra alkalmas egyéneket be kell vonultatni, hogy az ország ellenállóképessége a háboru sikeres vitele és győzelmes befejezhetése céljából biztosítható legyen. A felmentésekhez fűződő közérdek megkivánja, hogy a felmentések minden foglalkozásnál csak a foglalkozás fontosságához és a háboruban teljesítendő feladataihoz képest engedélyeztessenek. A különböző gazdasági érdekeket meg kell óvni. A felmentésekhez fűződő közérdek leghatározottabban tiltja, hogy a különböző üzemek menedekhelyei legyenek a katonai szolgálat alul kibuvóknak. Igen sok az oly felmentett, aki női munkaerővel helyettesíthető, mert fiatal koránál és feladatkörénél fogva csak másod- vagy harmadrendű munkát végez. A felmentések revíziójára vonatkozó honvédelmi miniszteri rendelet azt is hangsúlyozza, hogy „tekintettel az ország erejének szükséges és mindig fokozódó megfeszítésére és a háboru hosszú tartamára, mely a lakosság minden rétegét keményen sújtja, már a méltányosság és igazság szempontjából is teljesen megengedhetetlen, hogy tényleg nem teljesen nélkülözhetetlen, illetve nem teljesen pótolhatatlan arcvonalszolgálatra alkalmas egyének a háboru egész tartamára, vagy annak legnagyobb része alatt, mint felmentettek hátsó országrészen vannak, míg hasonló koru és sokkal idősebb egyének a haza védelmében életüket mindennap kockára teszik.”

A mezőgazdasági felmentéseknek megfelelő százalék is hatálytalanítandó, de a mezőgazdasági üzemerő zavartalan fenntartásáról okvetlen gondoskodni kell. A felmentések revíziójával előtérbe léptek a katonai érdekek, melyeknek kielégítéséről minden körülmények között gondoskodnunk kell. A katonai érdekek kielégítése mellett azonban, amint ezt a felmentések revíziójára vonatkozólag megjelent hivatalos nyilatkozat is kiemelte, a legfontosabb állami, köz- és mezőgazdasági érdekek is természetszerűleg mérvadó figyelembe fogának részesülni.

NAPI HIREK.

— **Előléptetés és kitüntetés.** A király dr. Bi h o y Lajos cs. és kir. tart. segédorvost főorvossá léptette elő s ilyen minőségben a harctéren teljesített kitünő szolgálataiért a „Signum-laude”-sal — a kardokkal — tüntette ki. A kitüntetett főorvos városunk szülötte s a helybeli Kún-kollegiumnak volt jeles növendéke. Gratulálunk!

— **Halálozás.** G i n s e l Lajos járási irnokot sulyos csapás érte: leánykája, a 8 éves Juditka f. hó 20-án hosszas szenvedés után meghalt. Temetése f. hó 22-én ment végbe a ref. egyház szertartása szerint nagy részvét mellett.

— **Meghívó.** A szászvárosi Ipartestület 1917. évi április hó 29-én d. u. 3 órakor, a városház tanácstermében közgyűlést tart, melyre az ipartestület önálló tagjai tisztelettel meghívotnak. Miután a háborus viszonyok miatt a közgyűlés megtartására nem tűzhetünk 2 napot ki, kérjük a t. tagok pontos megjelenését. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitóbeszéd. 2. Két tag kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítése végett. 3. Előjárósági beszámoló-jelentés a múlt évről. 4. A számvevők jelentése a zárszámadások megvizsgálásáról. 5. Az

1915. évi zárszámadások megvizsgálása. 6. A folyó évi költségvetési előirányzat megállapítása. 7. Indítványok, melyek az alapszabályok értelmében 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg 10 tag aláírásával az előjáróságnak benyújtottak.

— **Borvizsgáló szakértő-bizottságok kinevezése.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter az 1908. évi XLVII. t.-cikk 52. §-ának rendelkezése alapján alakított budapesti borvizsgáló szakértő-bizottság elnökévé az 1917. évre Görgy Gyula cs. és kir. kamarást; e bizottság tagjaivá dr. Drucker Jenő kir. tan., a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatóját, Forster Elek gyulakeszi földbirtokost, Graf Ferencet, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete borászati osztályának vezetőjét, Hertelendy Ferenc főrendiházi tagot, Koricsánszky Jánost, nyug. vincellériszkolai igazgatót, e bizottság elnökévé dr. Vuk Mihály műegyetemi magántanár, kir. vegyész; — a kolozsvári borvizsgáló szakértő-bizottság elnökévé gróf Béli Ákóst, a bizottság tagjaivá báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarást, gróf Lázár Istvánt, dr. Szentkirályi Ákos kir. tanácsos, nyug. kir. gazdasági akadémiai igazgatót, Tokaji Lászlót, az erdélyi gazdasági egyesület titkárát és Weisz Józsefet, az erdélyi pinceegylet igazgatóját nevezte ki.

— **A posta hírei.** Összeköttetés hiányában Észak-, Közép- és Dél-Amerika valamennyi államával, továbbá Kinával és Sziámmal a posta- és távirdaforgalom, valamint Spanyolországgal a postaforgalom szünetel. Spanyolországba azonban táviratok rádiótelegráfiai úton küldhetők. — A csütörtöki napra megállapított csomagfelvételi korlátozás megszűnt. Ezután postai csomagok csütörtökön is oly módon és oly terjedelemben adhatók postára, mint más köznapokon.

— **A közönség figyelmébe.** A tábori postákhoz szóló csomagokban elhelyezett kenyér, kőttes tézstanemű, szalonna, hus, kolbász stb. tartalom a most már beállott enyhébb időjárás alatt teljesen megromolva érkezik a tábori postákhoz s így ezek ott megsemmisíttetnek, ha pedig ide visszaküldetnek, szintén teljesen megromlott állapotban érkezik s itt megsemmisítetik. A jövőben minden a tábori postákhoz címzett csomag ide nyitva hozandó el, hogy a felvevő közeg meggyőződhesse, hogy nincsen-e benne olyan tartalom, amely romlandó s csakis olyan csomagok fognak felvételt a tábori postákhoz, amelyek semmiféle romlandót nem tartalmaznak. A tartalom lehet ruhanemű, nyers kávé, cukor, teasütemény, konzerv-gyümölcs légmentes bádognartályokban. Szászváros, 1917. április 25-én. Ehrlich.

— **Adakozzunk a „Vörös-Kereszt” egylet részére.**

— **Csak egy pár cipőt vásárolhat egy vevő.** A Cipőközpont figyelmezteti a fogyasztóközönséget és a kereskedőket az 1916. évi IX. törvénycikk rendelkezéseire, amely szerint az, aki nyerészkedés céljából közszükségleti cikket, anélkül hogy annak forgalombahozatalával hivatásszerűen foglalkoznék, saját házi szükségletét aránytalanul meghaladó mennyiségben beszerez, vétséget követ el, amelynek büntetése két évig terjedhető fogház és 100—2000 koronáig terjedhető pénzbüntetés. A Cipőközpont figyelmezteti a cipőkereskedőket, hogy ily büntetendő cselekmény elkövetését kötelességszerűen akadályozzák meg és minden vevőnek csak egy pár, az üzletben felpróbált cipőt szolgáltatassanak ki. Üzletek megostromlása esetén (esetleg az eladás felfüggesztésével) a Cipőközpont segítségét kérik ki.

— **Utcai igazoltatás Kolozsvárt.** Kolozsvárról jelentik, hogy Betheg Miklós kormánybiztos legújabb rendelete szerint május 1-től fogva a nyilvános helyeken 14 éven felüli férfiak katonai közegek felszólítására, bármikor és bárhol történjék is ez, magukat hivatalosan kiállított irással igazolni kötelesek. A polgármester ennek értelmében utasította a város minden férfiközönségét, hogy katonai viszonyait igazoló irataikat minél előbb szerezzék be s május 1-től kezdve állandóan hordják magukkal. A 14. és 17. év közötti fiúk anyakönyvi kivonattal kötelesek igazolni magukat vagy más, ezt helyettesítő okirattal. (A Kolozsvárra utazni szándékozók figyelmét különösen felhívják e rendeletre.)

— **Háborus gyermekertek.** Életrevaló mozgalmat kezdeményezett a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület. A mozgalomnak az a vezető gondolata, hogy miután az ország férfiközönsége a harctéren teljesíti a kötelességét és az asszonyra hárul a föld megmunkálásának a kötelessége, a társadalom viszonyt addig, amíg az asszony verejtékes munkáját végzi, gondoskodják a gyermekei felügyeletéről, hogy azok föl ne gyujtsák a házáts pusztulás veszedelmébe ne ejtsék a községet. A F. M. K. E. elnöksége mindjárt a kérdés megoldásának is megadja a kulcsát, amikor fölveti az eszmét, hogy amíg a családanyák a mindnyájunk kenyeréért munkában állanak, azokban a községekben, ahol óvodák nincsenek, gyűjtsék össze a gyermekeket (például a májustól—októberig szünetet tartó iskolákban) és tartsák őket reggeltől-estig felügyelet alatt. Az iskolát mindenestre ingyen engedi át erre az istenes célra az állam, a község vagy a felekezeti. A felügyeletet szintén ingyenesen elvállalná a község intelligenciája fölvaltva vagy az iskolai szünetet élvező tanító vagy tanítónő, legrosszabb esetben pedig a község előregedett és munkaképtelen lakossága. Az intelligencia végzné a gyermekek szellemi és lelki vezetését, a község öreg és munkaképtelen lakossága pedig a gyermekek személyi (tisztasági stb.) gondozását. Élelmezést szívesen ad a gyermekeknek az anyjuk vagy a hozzátartozók vagy pedig a község melegsívű lakossága, amelynek bizonyára mindig lesz egy-egy kanálka leveze vagy főzeléke a szegényebb gyermekek számára. A F. M. K. E. elnöksége megtiszteltetésnek venné, ha ezt a tervét a testvér közművelődési egyesületek s a működési területén kívül álló vármegyék egyházi és politikai hatóságai is magukévá tennék.

— **Szerda nem hustalan nap.** A hivatalos lap kormányrendeletet közöl, mely szerint májtól kezdve a szerdai napra elrendelt huszfogyasztási tilalom megszűnik.

— **Arany János ünnep.** Nagy költőnk, Arany János emlékét, születésének százéves fordulója alkalmából, május hó 13-án vasárnap fogja ünnepelni a ref. Kún-kollegium. Arany János életéről és költészetéről dr. Nagy Sándor koll. tanár fog előadást tartani. Az ünnepélyre, melynek részletes műsorát jövő számunkban közöljük, már előzőleg felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszénbánya Részvénytársaság igazgatósága** a minap tartott ülésében elhatározta, hogy a május 10-re egybehívandó rendes közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy a 376.078 Knyi alapszabályszerű leírások eszközzése után fennmaradó 1,214.951 K tiszta nyereségből a részvénytőke 5%-os kamatoztatására 800.000 K fordítottassék és hogy az alapszabályszerű jutalékok fedezése után fennmaradó 371.942

K uj számlára vitessék elő. Az igazgatóság Fuchs Richárd ügyvezető igazgatót vezérigazgatóvá, Végh Arthur igazgatóhelyetteset igazgatóvá, Stengel Adolf és Beck Adolf főtisztviselőket cégvezetőkké és Radó Géza dr.-t titkárrá nevezte ki.

— **A cserebogár, mint takarmány.** Nem lesz érdektelen gazdáink előtt megemlíteni, — a nagy takarmánydrágaság idején — hogy a cserebogár igen értékes takarmány, mely különösen a baromfi és a sertés etetésére alkalmas. Tudományos megállapítás szerint a cserebogár szárított állapotban 39% emészthető fehérjét és 52% keményítő értéket foglal magában. A cserebogarak gyűjtésére legalkalmasabb, legkiadóbb és legegyszerűbb eljárás: kora hajnali órákban a fákat megrázni, mire a cserebogarak az ágak alá kiterített lepedőkre hullanak és könnyen összegyűjthetők. A takarmányul felhasználandó cserebogarakat előzetesen forró vízzel leforrázzák, azután megszáritják vagy megaszalják, porrá zúzzák vagy megőrlik és zsákokban elteszik, így hosszú ideig eltartható és a fehérjékben szegény takarmányok kiegészítésül adható.

— **Nyárra nem kapunk petróleumot.** A kereskedelmi miniszter legutóbbi rendeletben értesítette a vidéki hatóságokat arról, hogy a csökkent petróleumkészletek miatt áprilisban a december hónapban kiutalt petróleummennyiségnek csak 30 százalékát fogja kiutalni, mivel a tapasztalat azt mutatja, hogy az áprilisi fogyasztás csak egyharmada a december havi fogyasztásnak. A leirat még arról is szól, hogy miután a petróleumkészletet télire is biztosítani kell, május 1-től kezdve csak a mezőgazdasági és ipari üzemeknek s a közvilágításra szükséges petróleumot fogja kiutalni. Ezért figyelmeztessék a hatóságok a lakosságot arra, hogy május 1-től augusztus 31-ig petróleumot előreláthatólag nem lehet beszerezni.

— **Munició és pergőtűz.** A modern háboru legmodernebb eszköze, a pergőtűz hihetetlen mennyiségű municiót igényel, de közelebb hozza a döntést, védi katonáinkat és meghozza a békét. Mindenki tehát, aki a hazának szolgálatot akar tenni, aki segíteni akar a küzdelemben, szolgáltatassa be mielőbb, de legkésőbb április 30-ig fémkészletét a Fémközpont hivatalos fémbevéltőinél, mert ez idő után szigorú, megtorló intézkedések lépnek életbe.

Szeret-e ön olvasni?

A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.”
könyv- és papírüzletében

(Szászváros, Vásár-utca, a protestáns templomok bejáratával szemben) kaphatók a legújabb és legmodernebb könyvek

a legnagyobb választékban. (Modern könyvtár, milliók könyve, háborus irodalom legújabb művei, zeneművek, tan- és szakkönyvek, képeslevelező-lapok, író-rajzszerk, levél- és okmánybélyegek, váltó-ürlapok, naptárak, íromappák, háborus térképek, névjegyek, levélpapírok, dohány- és szivar-árusítás, stb., stb).

Nyomdai rendelések felvételnek!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek!

— **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy a hadseregnek körletében elhalt ismeretlen katonák és polgári egyének 14-ik fényképcsoportja a rendőrkapitányság hivatalában közszemlére van kifüggesztve. Aki ezen egyének valamelyikéről felvilágosítást tud adni, a hivatalvezetőjénél jelentkezzen. Szászváros, 1917. április hó 25-én. Pap András, h. rendőrkapitány.

— **Küldjünk katonáinknak alsó melegruhát, látcsövet, thermos üvegeket, teát, konyakot, likórt, dohányt, csokoládét, caces-t.** — Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnoksághoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző hivatala Budapest, IV., Váci-utca 38.

— **Háborus nép-, föld- és állatösszeírás.** A hivatalos lap keddi számában rendelet jelent meg, mely szerint a kormány, hogy a közlelmezés szempontjából a szükséges adatokat megszerezhesse, újabb népszámlálást rendelt el, amely május három első napján és április 30-iki állapot alapján történik. Háztartások szerint írják össze a férfi és a női lakosságot, kiterjeszkedve azok korára és foglalkozására. Az új népszámlálással együtt összeírják a szarvasmarhák, a sertések, a lovak és birkák számát is, a tulajdonosok bevallása alapján. Hogy pedig az élelmezésre vonatkozó adatok minél teljesebbek legyenek, megállapítják a tényleg bevetett földek nagyságát is. A munkálatokat számlálóbiztosok és felülvizsgálók végzik, akik legnagyobb részben a tanítók közül kerülnek ki, akiket e munkájukért külön díjaznak és három napra szabadságot kapnak. Azokat, akik hamis adatokat vallanak be, megbüntetik. A bevallás nem szolgál adókimetetés alapjául.

— **Pályázat.** A felszámolt Arad-kerületi iparosok rokkant- és nyugdíj-egyesülete által létesített és az Aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál kezelt segélyalap 176 K 42 fillért tevő kamataival, a Kamara területén ipart üzőtt rokkant és elszegényedett iparosok, első sorban pedig az egyesületnek volt ilyen tagjai, ilyen jogosultak nemlétében pedig a Kamara területén ipart üzőtt más elszegényedett rokkant iparosok lévén segélyezendők, felhívott mindazon valóban gyámolításra szoruló, elszegényedett rokkant iparosok, kik ezen segély elnyerésére igényjogosultsággal bírnak, hogy kérvényüket a reájuk nézve illetékes ipartestület (ipartársulat) útján és annak ajánlásával ellátva folyó évi május hó 15-ikéig nyujtsák be a Kamarához. Aradon, 1917. évi április hó 25-én. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöksége.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, a kik forrón szeretett Judit nevű kisleányunk elhalálása feletti mély bánatunkat a temetésén való részvétellel enyhíteni szívesek voltak, ez uton is hálás köszönetet mondunk. Szászváros, 1917. április 26. Ginsel Lajos és neje Horváth Gizella.

— **Kimutatás a cukortermelésről.** A hivatalos lap április 11-iki száma közli a magyarországi cukortermelés 1917. februári eredményét, továbbá az 1916. szept. 1-től 1917. február végéig termelt cukor mennyiségét. A kimutatás szerint 1917. február havában termeltek 1,432.082 métermázsa, amiből a fogyasztási cukorra 894.602 métermázsa jutott. Az összes termelés a tavalyi februári összes termeléshez viszonyítva 534.158 métermázsa csökkenést mutat föl. Az 1916. szept. 1-től kezdődő kampány produkciója 1917. február végéig 2,175.658 métermázsa volt. Magyarország ezidei termelése tehát 916.740 métermázsa cukorral mögötte maradt a tavalyinak,

— **Uj pénzek a király képével.** IV. Károly trónralépése szükségessé teszi az arany- és ezüstpénzek képének és feliratának megváltoztatását. A pénzügyminiszter javaslata szerint a 10, 20 és 100 K-ás aranypénzek képlapjára Károly király alakja kerül koronázási öltönyben, ezzel a felirattal: „Károly I. K. A. Cs. és M. H. Sz. D. Ap. Királya.” (Károly Isten kegyelméből Ausztria Császára és Magyarország, Horvátország, Szlavónia, Dalmátország Apostoli Királya.) Az 1, 2 és 5 K-ás ezüstpénzek képlapjára Ófelsége mellképe jön ugyanazzal a körirattal, mint amely az aranypénzeknél alkalmaztatik. A 20 és 100 K-ás arany, valamint az 1, 2 és 5 K-ás ezüstpénzek karimáját a Károly király által választott következő jelmondat fogja díszíteni: „Harcban és békében a nemzettel a hazáért.”

— **A tej árának maximálása.** A hivatalos lap április 18-iki számában kormányrendelet jelent meg a tehéntejért, valamint egyes tejtermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról. A teljes tehéntej ára literenként a következőképpen állapítatik meg: kis és nagyközségekben, a termelő és kereskedő közti viszonylatban az ár 50 fillér, termelő és fogyasztó közti viszonylatban (házhöz szállítva) 54 fillér, tejszövetkezet, kereskedő és fogyasztó közti viszonylatban 56 fillér. Rendezett tanácsú városokban 52, 54 illetve 58 fillér, törvényhatósági joggal felruházott városokban 56, 58 illetve 62 fillér a tej legmagasabb ára. Budapesten a termelő, másfelől a kereskedő közti viszonylatban 60 fillér, a tejkereskedő és a fogyasztó közti viszonylatban (nagyban, zárt kannákban) való szállítás mellett 72 fillér, kicsinyben, nyílt edényben kimérve 78 fillér, palacktej nagybani eladásánál 78 fillér és ugyanez kicsinyben 84 fillér. Aki a rendelet ellen vét, kihágást követ el és 6 hónapig tartó elzárással és kétezer koronaig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

— *Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háboru meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!*

Kitűnő minőségű, megbízható házilag készített **gyümölcsíz** kapható nagyobb és kisebb mennyiségben **Stern Manónál** Szászváros, Ország-ut. 1-2

Transsylvania

szálloda Szászváros.

A „TRANSSYLVANIA” szálloda alólírott vendéglőse tisztelettel ajánlja :: ::

éttermét és kávéházát

a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és jóindulatába.

Izletes ételek, tisztán kezelt és hűtött italok! Naponként friss csapolású sör. Féregmentes, réz-ágyas szobák, valamint vonatérkezéseknél omnibuszok, kocsik állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Olcsó árak, pontos kiszolgálás! Nyári helyiség, tekepálya! Telefonszám: 19.

Hazafias tisztelettel:

Stamp Márton

a „TRANSSYLVANIA” szálloda vendéglőse.

58 5-

Eladó krizantim dugványok és különböző évelő virággökök kaphatók olcsó árban Szászváros, Viz-utca 37. sz. alatt. 107 3-3

Csak egy előadás!

Rezdete este 7 órakor. Rezdete este 7 órakor.

Mozgósínház

Szászváros, a „Központi” szálloda dísztermében

1917. április 29-én:

A leggrandiózisabb hadifilm:

A Somme-menti ütközet.

3 részben, 1100 méter hosszú. A legelőhűbb hadifilm, amely a világháború e borzalmas viadalainak minden részletét megörökíti.

Az eltévesztett emelet.

Vígjáték 2 felvonásban.

A jó biró. Humoros.

Háborus aktualitások.

Helyárak délután és este: Páholy 8 K, I. hely 1.50 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill. Karzat 60 fill. Számozott helyek!

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Hirdetések jutányos árban — felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Bodega üzlet!

Szászváros, Országut 23. sz. alatt Stephani János tulajdonát képező bodega üzletben naponként kaphatók: hidegtelek, palackolt olcsó italok (fehér és vörös borok). Dugasolt borok házhöz is szállítanak. 88 7-

Vegyztisztítás és festés!

Szászváros, Országut 23. sz. alatt a jóhírű MÜLLER J. ÉS FIA aradi vegyztisztító és kelmefestő cég megbízottja elvállal mindenféle fehérnemű (férfi, női ingek, gallérok, kézelők, nyári női és férfi-öltönyök, pongyolák stb.) tisztítását, vasalását, festését. Olcsó árak! Gyors és pontos kiszolgálás! Megrendelések vidékről is elfogadtnak. — Cim: **Stephani Jánosné**, Szászváros, Országut 23. szám. 89 7-

Veszek

arany törmelékeket, törött gyűrűket, használhatatlanná vált arany ékszereket s más arany tárgyakat a legmagasabb áron. Levélbeli ajánlatokra is válaszolok.

MARGEL N. órás és ékszerész
SZÁSZVÁROS, Vásár-utca.

59 5-

A DÉVAI IPARBANK Rt.

folyósít kölcsönöket: váltóra, kötelezvényekre és értékpapírokra.

Miniszterileg engedélyezett és hatósági ellenőrzés alatt álló

ZÁLOGOSZTÁLYA

a legelőnyösebb feltételek mellett folyósít kölcsönöket az ország bármelyik vidékére.

Elfogad betéteket 5% kamatozás mellett.

Ezenkívül rendelkezésére áll a feleknek a bankszakmába vágó mindenféle pénzügyi művelet tekintetében.

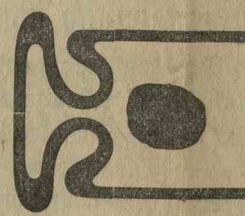
DÉVAI IPARBANK Rt. igazgatósága.

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kívánatra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fényképnagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros, (Vásár-utca)

73 5-